

Arbeids- og Sosialdepartementet
Velferdspolitisk avdeling
Postboks 8019, Dep.

0030 OSLO

<i>Deres ref.</i>	<i>Vår ref.</i>	<i>Saksb.</i>	<i>Arkivkode</i>	<i>Dato</i>
	15/3236-2 15/34303	Eva Jemblie Monssen	/X02/&13 :	03.09.2015

HØYRINGSVAR FRA STANGE KOMMUNE PÅ "ET NAV MED MULIGHETER" HØRING

Vedlagt oversendes høringssvar fra Stange kommune.

Med vennlig hilsen

Eva Jemblie Monssen
Virksomhetsleder

Vedlegg
Høringssvar

Postadresse:
NAV Stange
Postboks 44, 2336 Stange
Besøksadresse:
NAV inngang Rådhuset,
Storgt. 45, 2335 Stange

E-post
nav.stange@nav.no

<http://nav.no>

Telefon:
55553333

Telefaks:
62023771

Høringsuttalelse fra Stange kommune på rapporten:

«Et NAV med muligheter. Bedre brukermøter, større handlingsrom og tettere på arbeidsmarkedet»

Generelle kommentarer

Sluttrapporten fra ekspertutvalget ble lagt fram i april 2015.

Den påpeker viktige endringer som må gjennomføres for at NAV skal utvikles videre og dermed i større grad oppfylle sitt samfunnsmandat om:

- Flere i arbeid og aktivitet - færre på stønad
- Enklere for brukerne og tilpasset brukernes behov
- En enhetlig og effektiv arbeids- og velferdsforvaltning

Rapporten peker på ulike tiltak og rammefaktorer som påvirker NAV sin evne til å nå disse målene. En del av tiltakene som fremmes vil det være politiske nivå som kan beslutte, f.eks. større kommuner (medfører færre og større NAV-kontorer), regelendringer i lov og forskrifter mv.

Stange kommunes synspunkter på rapportens punkt 1.3, Konkrete forslag;

NAVs rolle i arbeidsmarkedet

- NAV- kontorene må få en tettere kontakt med arbeidsgiver og i større grad kontakte arbeidsgiverne for å tilby tjenester knyttet til arbeid. God arbeidsmarkedskompetanse utvikles i møte med arbeidsgivere, primært på arbeidsplassen. NAV må utnytte møter med arbeidsgiver til relasjons- og kunnskapsbygging. Møter mellom arbeidsgivere og NAV er den viktigste kilde for NAV til å styrke og vedlikeholde sin kunnskap om arbeidslivet.

Stange kommune støtter ekspertutvalgets synspunkter om at NAV må øke sin kontakt med arbeidsgiverne for tilby disse tjenester knyttet til inkludering, rekruttering og omstilling. Markedsarbeidet har de siste årene fått en større oppmerksomhet i NAV og arbeidsgiverkontakten har økt betydelig. Vi mener at NAV gjennom det økt fokuset på markedsarbeidet, er på god vei til å bli en viktig samarbeidspartner med arbeidsgiverne, og at markedsarbeidet er en av de viktigste forutsetningene for å bistå NAV sine brukere i overgang til arbeid.

Stange kommune støtter også utvalgets forslag om at NAV i større grad må levere arbeidsrettede tiltak i egen regi.

- Arbeidslivssenteret må overføres til NAV-kontoret for å styrke NAVs samlede markedsarbeid ut mot arbeidsgivere og sikre bedre koordinerte og mer helhetlige tjenester til arbeidsgiver.

Stange kommune støtter forslaget om å overføre Arbeidslivssenteret til NAV- kontorene. Skal NAV-kontorene kunne ta sin rolle i forhold til næringslivet må de ressursene som finnes i dag, samordnes og utvikles. Dette gjøres best i lokalkontorene evt. i region kontorer (det siste kan være uaktuelt hvis det blir færre og større kommuner).

- NAV bør få i oppdrag å sikre en nasjonal base med grunnlagsdata for stillings-markedet. Grunndataene skal, som andre statlige grunnlagsdata, være tilgjengelig for offentlige og private foretak. NAV skal ikke konkurrere med private tjenestetilbydere i utvikling av arbeidsmarkedstjenester på nett.

Stange kommune støtter utvalgets forslag om en nasjonal stillingsdatabase i regi av NAV, slik at denne i størst mulig grad er transparent og gjenspeiler stillingsmarkedet i Norge. For å sikre god match mellom arbeidssøkere og ledige jobber, må det gjøres forbedringer i CV-basen, slik at en effektiv formidling til ledige jobber kan skje.

Oppfølgingsarbeidet i NAV

- NAV må selv gjennomføre en vesentlig del av tiltakene som innebærer oppfølging av brukere/arbeidsgiver i ordinært arbeidsliv - arbeidsinkludering. Dette vil gi bedre tjenester til bruker og styrke NAVs kontakt med arbeidsgiver. NAV bør fortsatt kjøpe tiltak som krever spesiell fagkompetanse eller tilrettelagte produksjonsmiljøer. Det må utarbeides en konkret plan for hvordan NAV-kontoret kan øke egenproduksjonen av oppfølging i ordinært arbeidsliv.

Stange kommune støtter ekspertutvalgets vurderinger og forslag om at NAV skal gjennomføre en større andel av avklarings- og oppfølgingstjenestene i ordinært arbeidsliv og at NAV selv skal ha større egenproduksjon av tiltak og det må gjøres permanent og landsomfattende. Vi støtter også utvalgets forslag til forenkling av tiltaksområdet generelt og større lokal frihet til å bruke arbeidsrettede tiltak i tråd med den enkelte brukers behov gjennom økt myndighet til det lokale NAV-kontor. Det bør ses på muligheter for forenklinger og større fleksibilitet i bruken av tiltakspenger f.eks. i form av mer overslagsbevilgning. Det bør også i spesielle tilfeller kunne åpnes for at sosialhjelpsmottakere kan være i statlige NAV tiltak uten at de mottar tiltakspenger.

- Kvaliteten i NAVs oppfølging kommer til syne i møtene med bruker. Det er i møtene som hjelper bruker mot arbeid at verdi skapes, ikke i NAVs dokumenter. Et betydelig omfang av interne prosesser, blant annet med utspring i lover, forskrifter, målstyring og prosedyrer begrenser NAV-veiledernes handlingsrom. Summen av ulike styringsmekanismer og prosedyre- og dokumentasjonskrav som definerer NAV-veileders oppgaver og oppgaveløsning må reduseres.

Stange kommune støtter forslaget om å gi den enkelte NAV veileder større handlingsrom. Dette må da selvfølgelig støttes opp under ved at en sikrer at alle veilederne har god og riktig kompetanse til å utføre arbeidet. For å oppnå denne friheten, må det mengden av krav og styringssystemer reduseres.

- Det må stilles klare kompetansekrav til NAV-veiledere som skal løse krevende oppgaver i NAV-kontoret. NAV må sikre at veilederne har denne kompetansen og tilstrekkelige ferdigheter. Dette er særlig viktig for å sikre bedre arbeidsevnevurderinger.

Stange kommune støtter dette forslaget, se kommentarene i forrige avsnitt om krav til kompetanse.

- Brukermedvirkningen og arbeidsperspektivet i arbeidsevnevurderingen må styrkes. Arbeidsevnevurderinger skal primært rettes mot muligheter og begrensninger for arbeid og ikke domineres av begrensninger av helseplager.

Stange kommune støtter utvalgets vurderinger om behov for å forbedre dagens ordning med arbeidsevnevurderinger gjennom sterkere brukervedvirkning og større vekt på den enkeltes mulighet for arbeid tross sine helsebegrensninger.

- NAV må komme tidligere i kontakt med arbeidsgiver og sykmeldte der det er sannsynlig at den sykmeldte ikke vil kunne komme tilbake til arbeidsgivere igjen. I slike tilfeller bør arbeidsgiver og arbeidstaker, evt. med støtte av sykmelder og NAV, vurdere behovet for arbeidsrettet oppfølging.

Stange kommune er enig i synspunktene om at arbeid for de langt fleste er helsefremmende og at dette må NAV legge til grunn i sitt oppfølgingsarbeid av personer med helseproblemer. Tidlig og tett innsats fra NAV i sykefraværsarbeidet er derfor en kritisk suksessfaktor for tilbakeføring til arbeid, j.fr. arbeidet som gjøres i NAV i Hedmark på dette området, hvor en starter tett oppfølging allerede etter 8 ukers sykefravær.

-- I større grad sikre parallellitet mellom behandling og arbeidsrettede tiltak.

Stange kommune er enig i at brukere som er i ulike typer behandling i helsevesenet også i mange tilfeller må kunne delta i arbeidsrettede tiltak samtidig. Forsøk viser at personer med til dels omfattende psykiske helseutfordringer, vil kunne kombinere behandling med arbeid under forutsetning av god og tett oppfølging. For at NAV skal kunne følge dette opp på en god måte må NAV kontorene få tilført tilstrekkelig oppfølgingsressurs for å få dette til i større omfang enn i dag, bl.a. samarbeide med øvrig kommunalt tiltaksapparat. Midler til dette kan frigjøres fra de midlene som i dag brukes av NAV til å kjøpe disse tjenestene fra eksterne leverandører. Dette kan gjøre NAV bedre rustet til å utvikle dette ytterligere.

-- Bedre tjenestene til ungdom, innvandrere og målgruppen for kvalifiseringsprogrammet.

Stange kommune mener at ofte skyldes ledighet blant ungdom manglende fullført utdanning, og vi støtter derfor ekspertutvalgets forslag om at utdanning er viktig og at opplæringstilbudet må videreutvikles slik at en større del av elevene blir værende i skolen og ikke søker til NAV. I dag er det slik at mange av våre unge brukere mellom 21 og 25 år ikke har rett til videregående opplæring, men må «vente» til de får voksenrett fra fylte 26 år. Med bakgrunn i behovet for kvalifisert arbeidskraft og den stadig mindre etterspørselen etter ufaglærte, så bør alle unge uavhengig av alder, gis opplæringsrett. Mange av ungdommene som er brukere hos NAV har ulik helseproblematikk som har gjort at de ikke har fullført videregående opplæring. Vi støtter derfor forslaget om en forsøksordning om senkning av aldersgrensen på 26 år til 22 år for utdanning for det statlige Opplæringstiltaket hos NAV. Alt tiltaks- og oppfølgingsarbeid overfor ungdom må ha som mål «Skole først!».

Ledigheten blant innvandrere er høyere enn for andre grupper og ekspertutvalget viser til at manglende norskkunnskaper er en vesentlig årsaksfaktor. Kommunene har ansvar for introduksjonsprogrammet som skal gi flyktninger norskopplæring og samfunnskunnskap. Vi deler utvalgets vurdering i at mange innvandrere mangler grunnleggende ferdigheter for å nyttiggjøre seg arbeidsrettede tiltak fra NAV. Det blir da viktig at kommunene får økte muligheter for å ta ansvar for bedre språkferdigheter gjennom grunnskoleopplæring. Vi støtter derfor også utvalgets forslag om en mer integrert modell for samarbeidet mellom introduksjons-programmet og gjøre dette mer arbeidsrettet med virkemidler fra NAV, men dette forutsetter at NAV kontorene gis økte tiltaksrammer til bl.a. praksisplasser og individstønad (som skal betales til kommunen).

Styring, ledelse, organisering - myndige NAV-kontor

- Både styring og rapportering må i større grad legge vekt på resultater for brukerne og mindre på telling av gjennomførte aktiviteter. De to eierne av NAV-kontoret må få en likere forståelse av utøvelsen av mål- og resultatstyring.

Stange kommune støtter forslaget om å legge mer vekt på effekt for brukerne i resultatstyringen av NAV kontorenes arbeid. For at dette skal fungere for NAV kontorene, må det bli mer lik styring fra de to eierne. I den sammenheng er det helt nødvendig at det gjøres forenklinger i de statlige styringsmekanismer og prosedyre- og dokumentasjonskrav. Da kan veilederne ha hovedfokus mot brukermøtene og gi god oppfølging og avklaring i tett samhandling med bruker.

- Det må bli færre NAV-kontor med større kompetansemiljøer som kan jobbe ut mot arbeidsgiverne og dekke naturlige arbeidsmarkedsområder

Stange kommune støtter utvalgets forslag til avvikling av garantiordningen for statlige ressurser i NAV kontorene da dette er uheldig for de øvrige kontorene som må avgi ressurser og det er vanskelig å få full effekt av å legge oppgaver til disse «små» NAV kontorene. Ekspertutvalget påpeker at NAV-kontoret forholder seg til to ulike enheter på fylkesnivå; fylkeskontoret i NAV og Fylkesmannen. På departements- og direktoratsnivå er det faglige ansvaret samlet i en organisasjon og utvalget mener at dette også bør gjøres på det regionale leddet. Vi støtter forslaget om at Fylkesmannens veilednings- og kompetansefunksjon overfor NAV-kontorene overføres region kontorer i NAV og at Fylkesmannens rolle rendyrkes for tilsyn og klagebehandling.

- Det må etableres et lederprogram for ledere i NAV-kontoret, for eksempel inspirert av lederutdanningen innenfor utdanning og helse, som kombinerer kompetanseutvikling i ledelse med relevant fagkunnskap.

Stange kommune støtter dette forslaget. Det er lite i omfang og lite helhetlig opplæring og støtte av NAV ledere i dag. De har ansvar for et stort antall fagområder som skal sees i sammenheng og fungere godt og helhetlig for brukerne. Det er derfor viktig å sikre at lederne også får god støtte gjennom økt kompetanse i ledelse og fagkunnskap.

- NAV må utvikles som lærende organisasjon i samarbeid mellom stat og kommune. Det må utvikles informasjons- og læringsløyper for formidling og implementering av kunnskap fra forsøks- og utviklingsarbeid, både mellom NAV-kontor, og mellom nivåer i NAV.

Stange kommune støtter dette forslaget da NAV er et forvaltningsorgan som fortsatt er i utvikling. Med sitt ansvar for svært store deler av velferdsordningene i Norge er det også påkrevet at dette forvaltningsorganet hele tiden utvikler seg gjennom erfaringer og forsøk i ulike deler av organisasjonen.